

REFERAT

MØTE: Referansegruppa – Verneplan Lofotodden nasjonalpark

Tid: 20.02.2014
Sted: Reine, Moskenes kommune
Møteleder: Lillian Rasmussen
Referent: Ingvild Gabrielsen/Ragnhild Redse Mjaaseth
Tilstede: 7 fremmøtte (se egen liste), Lillian Rasmussen (leder i styringsgruppa), Hege Steigedal (lokal prosjektleder Lofotodden nasjonalpark), Roar Høgsæt (fylkesmiljøvern sjef), Ingvild Gabrielsen og Ragnhild Mjaaseth (saksbehandlere hos Fylkesmannen)

Lillian Rasmussen åpnet møtet og ønsket velkommen.

Ragnhild Mjaaseth og Ingvild Gabrielsen fra Fylkesmannen innledet med å gå gjennom status for arbeidet med verneplanen:

- Fremdriftsplan
- Resultater fra kartlegginger gjennomført i 2013
- Grensen for utredningsområdet med endringer
- Deler av verneforskrift og vernebestemmelser
- Forvaltningsplan for Lofotodden NP med eksempler på hva den vil inneholde

Spørsmål og innspill ble besvart/notert ned underveis. Nedenfor er spørsmål og innspill samlet tematisk. Svar er skrevet i kursiv.

Skytefeltet i Stokkvika

- Spørsmål om hva som skjer med skytefeltet i Stokkvika?

*Roar svarte med å referere fra møte Fylkesmannen hadde med Forsvarsbygg i november 2013. Forsvaret ønsker i utgangspunktet å bevare skytefeltet og kunne bruke det i fremtidig øvelsesvirksomhet. Det er imidlertid ikke aktuelt å ha et skytefelt innenfor en nasjonalpark. Konklusjonen fra møtet var at Forsvaret skulle gjøre en grundig vurdering av sitt behov for å benytte feltet, og gi oss tilbakemelding. Denne tilbakemeldingen har vi ikke fått. Planen **kan** sendes på høring med skytefeltet som en del av området. Fremtidig bruk av området vil da avklares direkte mellom Klima- og miljødepartementet og Forsvarsdepartementet etter høring.*

Beite og gjengroing

- Spørsmål om hva vi kan gjøre for å få i gang beite. For å få dette til er vi avhengige av aktive tiltak, ingenting skjer av seg selv. I dag er området i gjengroing pga. manglende beiting. Store områder som tidligere ble benyttet til beite på Bunes, Hermannsdalen og Horseidet er i gjengroing. Resultater fra kartlegginger viser at mange rødlista arter og naturtyper (eks. Bunes og Einangen) vil forsvinne dersom områdene ikke beites igjen. På Einangen er grensene for nasjonalparken endret for å få med kulturmark med høyt biologisk mangfold.

- I Moskenes er det per i dag ingen aktive beitebrukere. Vindstad grendelag har jobbet aktivt for å få i gang beite og de fleste grunneiere ønsker i dag at området skal beites. Grendelaget har laget en utviklingsplan for kulturlandskap i området. I planen foreslås det alternative tiltak for å få i gang skjøtsel og beiting av kulturlandskapet. Ingen fastboende er i stand til å drive på Vindstad, og de trenger derfor hjelp utenfra. Flertallet er i mot at beitebrukere utenfra skal komme inn, men kanskje vil det endre seg dersom de ser at det er vanskelig å drive selv.
- Hva kan en eventuell nasjonalpark bidra med for å få beitet kulturmarksområder som gror igjen?

Ingvild svarte at dette er en problemstilling vi har erfaring med fra andre verneområder. For å få i gang aktivitet er vi avhengig av beitebrukere som ønsker å benytte området og grunneierne som er positiv til at deres eiendom beites. Fylkesmannen har bidratt aktivt i dialogen mellom beitebruker og grunneiere i mange verneområder. Noen steder har vi lyktes, mens andre steder har det vært vanskelig å få til beiteavtaler.

Lillian svarte at dette er utfordrende, gjengroing av gammel beitemark ser vi mange steder i Moskenes kommune. Det er ikke sikkert vi får til noe, men det er en problemstilling vi må jobbe aktivt med.

Roar svarte at dette er vanskelig, og vi ikke kan love at området blir beitet dersom det etableres nasjonalpark, men det er noe forvaltningen må jobbe aktivt med. I forvaltningsplanen vil det gå frem hvilke områder som bør prioriteres for skjøtsel, her må vi ta hensyn til både verdier og hva som er praktisk mulig. På Vega har de jobbet aktivt for å få beitet øyene i verdensarvområde. Forvaltning og innleide konsulenter bidro med å få på plass beiteavtaler, og i dag er det beiting i mange øyvær. Beitebrukere gis ekstra tilskudd for å dekke ekstrakostnader med transport og tilsyn.

Forvaltning av nasjonalparken

- Hvordan vil nasjonalparken forvaltes?

Roar svarte at nasjonalparken vil forvaltes av et nasjonalparkstyre. Styret vil bestå av en eller to representanter fra hver kommune og en representant fra Nordland fylkeskommune. Det vil ansettes en nasjonalparkforvalter som er sekretær for styret.

Hege Steigedal informerte om at det arbeides med etablering av en utstilling om verneplanen for Lofotodden på Reine kultursenter. I denne utstillingen vil det være fokus på verdier i området, prosessen mot en nasjonalpark, og hvordan parken vil forvaltes etter etablering. En parallell til utstillingen er også aktuell i Flakstad kommune.

- Hvem er ansvarlig for rullering av forvaltningsplanen, og hvor ofte den skal rulleres?

Lillian svarte at det er nasjonalparkstyret som har ansvar for utarbeidelse og rullering av forvaltningsplan. Planen skal rulleres etter behov (5-10 år).

Vernebestemmelser – tekniske inngrep

- Det kom innspill om at etablering av nasjonalpark ikke vil begrense hyttebygging mer enn i dag. Kommuneplanens arealdel åpner ikke for bygging innenfor utredningsområdet.

Lillian viste til at freda kulturminner legger begrensninger på muligheten for bygging i deler av området.

- Det kom spørsmål om det kommer til å spesifiseres hvordan bygninger som oppføres skal se ut.

Ingvild svarte at det vil være retningslinjer om dette i forvaltningsplanen.

- Vil det være tillatt å sette opp flytebrygger i en eventuell nasjonalpark?

Lillian svarte at det åpnes for å sette opp flytebrygger i tilknytning til besøkspunkt. Hun viste ellers til at det på grunn av værforholdene vil være uaktuelt med flytebrygger de fleste stedene langs Lofotodden.

Vernebestemmelser - ferdsel

- Det kom spørsmål om det er mulig å stenge deler av en nasjonalpark for ferdsel for å unngå forstyrrelse av fuglelivet, eks. i ternekolonier.

Roar svarte at det vil være mer aktuelt å bruke informasjon for å styre ferdsel, og ta hensyn til natur og dyreliv. I naturmangfoldloven står det for øvrig at alle skal opptre aktsomt i naturen.

- Etablering av nasjonalpark vil føre til mer folk og ferdsel, mer slitasje til eks. Bunes og Hermannsdalstind. Er det mulig å lage mer slitesterke løyper?

Ragnhild svarte med å vise til eksempel fra Møysalen nasjonalpark der det nå skal lages en plan for sikre stier som er truet av erosjon pga. mye ferdsel. Både steinsetting og klossing kan være aktuelt. I nasjonalparker i Sør-Norge er det gjennomført flere slike sikringstiltak for å hindre erosjon og slitasje.

- Er det aktuelt å tilrettelegge stier med universell utforming (tilrettelagt for personer med funksjonsnedsettelse)? Vindstad grendelag har vurdert å tilrettelegge sti over Einangen til Bunes med universell utforming.

Roar svarte at det kan være aktuelt med universell utforming der dette er mulig. Det er ikke normalt å tilrettelegge med universell utforming i nasjonalparker. I Sjunkehatten nasjonalpark er det åpnet for slik tilrettelegging i en avgrenset del av nasjonalparken, i tilknytning til Valnesfjord Helsesportsenter

- Det kom innspill på at det ikke er alltid det fungerer med informasjon. Et eksempel på dette er båndtvangen. Her blir det informert godt, men allikevel blir ikke båndtvangen respektert av alle.

Hege svarte at etablering av nasjonalpark også kan føre til at det blir etablert en oppsynsstilling (SNO) i området. Oppsynet vil ha begrenset politimyndighet og ha ansvar for at regler og bestemmelser for området blir overholdt.

- Det kom innspill på at det bør være tillatt å bolte klatreruter innenfor nasjonalparken.
- Vil det være tillatt å kite med ski innenfor nasjonalparken?

Roar svarte at det sannsynligvis ikke vil være noen restriksjoner på kiting på ski.

- Det kom spørsmål om hvor det skal søkes for å få tillatelse til å guide i Refsvikhola, og hvilke opplæring de som guider får.

Lillian svarte at det er kommunen som gir tillatelse/autorisasjon for guiding i Refsvikhola. Tillatelse til guiding gis for en periode på tre år. Det er kun et selskap som får guide i Refsvikhola per periode, dette er for å begrense ferdsel og holde oversikt over besøkstallet. Etter tre år er det ny utlysning der nye aktører har mulighet til å søke om å få autorisasjon. Opplæringen inneholder både en teoretisk og en praktisk del.

- Det kom spørsmål om kommunen har vurdert en lignende autorisasjon for guiding i farlige fjellområder.

Lillian svarte at det ikke er aktuelt, autorisasjonen gjelder kun guiding i Refsvikhola og er knyttet opp mot hulemaleriene som er ekstremt sårbare.

- Vil det settes opp søppeldunker i nasjonalparken?

Roar svarte at det ikke er aktuelt med søppeldunker inne i selve parken. Søppeldunker kan settes opp ved innfallsporter.

- Vil restriksjoner på riding i nasjonalparken også omfatte beiting med i hest i gamle kulturmarker?

Ingvild svarte at restriksjoner på bruk av hest kun vil gjelde organiserte rideturer, ikke beiting av gamle kulturmarker.

- Vil det være tillatt og slå opp telt innenfor nasjonalparken?

Roar svarte at nasjonalparken ikke legger restriksjoner på telting, her gjelder de samme reglene som ellers.

- Det kom spørsmål om det vil merkes stier, og evt. hvordan. Vil det tas hensyn til at grunneiere noen steder har sagt at de ikke ønsker merking av stier?

Lillian svarte at det er utarbeidet en merkehåndbok som sier noe om merking av stier. Hun informerte også om at Lofotodden friluftsråd har satt i gang et turløypeprosjekt der merking og sikring av turstier er prioritert.

Roar svarte at dersom det er aktuelt å merke stier vil det gå frem av forvaltningsplanen hvor dette skal gjøres. Det vil ikke merkes stier i områder der grunneiere ikke ønsker dette. Det er viktig å komme med innspill på slike ting når forvaltningsplanen sendes på høring.

- Kan det tilrettelegges for sykling i parken? Det er mer og mer populært i Lofoten.

Lillian svarte at dette er en problemstilling vi må være oppmerksom på. Det er blant annet en video på youtube som viser sykling til Munkebu.

Vernebestemmelser - motorferdsel

- Vil det være tillatt å kjøre båt på havet?

Roar bekreftet at det ikke vil være restriksjoner på motorferdsel til havs.

- Vil det være tillatt å lande med sjøfly å kjøre inn til strendene?

Roar svarte at landing med sjøfly er tillatt utenfor nasjonalparken. Nasjonalparken omfatter i liten grad havområder. Hvorvidt det vil være lovlig å kjøre inn til land med sjøfly må vi undersøke nærmere, da dette er en ny problemstilling.

Verneplanprosess

- Det kom spørsmål om hvordan man kan være sikker på at alle parter blir hørt når planen sendes på høring?

Roar svarte at det vil være en omfattende høringsrunde. Alle grunneiere, berørte myndigheter, næringsaktører, lag og foreninger vil få tilsendt høringsdokumentene. Høringen vil også annonseres i lokalavisene og på Fylkesmannens og kommunenes hjemmesider. I løpet av høringsperioden vil det bli avholdt folkemøter og åpent kontor i begge kommunene.

- Skal innspill til arbeidet sendes skriftlig, eller blir referatet fra møtet tatt med som et innspill?

Ragnhild svarte at det er en fordel med innspill per brev eller e-post, men vi tar også med innspill direkte fra møtet.